

Smíření 95

mezi Čechy a sudetskými Němci

V roce 1995 vzpomínáme 50. výročí konce druhé světové války. Tento rok byl zároveň Spojenými národy prohlášen za „Rok tolerance“, rok boje proti nenávisti, intoleranci a násilným skupinovým konfliktům. Chtěli bychom přispět k naplnění tohoto záměru následující iniciativou.

Před půlstoletím nařídila tehdejší československá vláda vyhnání více než tři milionů Němců z českých zemí a ze Slovenska. Stalo se tak za souhlasu většiny českého obyvatelstva a se schválením vítězných mocností. Sedm let předtím byla Československá republika okleštěna vnuceným mnichovským diktátem velmocí, což mělo za důsledek její bezbrannost a nakonec ztrátu svobody. Většina sudetských Němců přivítala a podporovala tuto politiku rozdělení. Dvacet let předtím byli tito sudetští Němci rovněž nuceně přičleněni k československému národnímu státu. Ještě dříve předtím, za rakousko-uherské monarchie, ztroskotaly všechny pokusy o česko-německé vyrovnání v rámci českých zemí.

To všechno je sice historie, ale nejen historie: pouhou historií se tyto události stanou teprve tehdy, až za nimi obě strany, Češi i sudetští Němci, udělají ve vzájemné shodě definitivní tečku.

Během posledních sto padesáti let se Češi a Němci v českých zemích navzájem odcizili tak, že nakonec došlo ke dvojímu rozchodu ve zlém – v roce 1938 a 1945. Otevřené důsledky minulých rozhodnutí otravují ovzduší ve střední Evropě a působí nepříznivě na česko-německé vztahy. Je třeba, aby Češi a sudetští Němci společně našli dobrou vůli a podali si ruce na důkaz usmíření a ochoty ke spolupráci v duchu německo-české smlouvy o dobrém sousedství a přátelské spolupráci.

Navrhujeme proto neprodleně zahájit jednání mezi českou vládou a politickou reprezentací sudetských Němců. Obsahem těchto jednání by měly být všechny otázky, které aspoň jedna ze stran považuje za otevřené. Za nezbytnou považujeme zejména formulaci společného stanoviska k problematickým rozhodnutím minulosti, jež bude opřeno o všeobecně uznávané normy lidských a občanských práv. Dále navrhujeme, aby se jednání obou politických reprezentací soustředilo na společný program spolupráce mezi Čechy a sudetskými Němci. Tento program by měl zahrnovat umožnění návratu těm vyhnaným, kteří si ho budou přát, za podmínky, že budou mít stejná práva jako ostatní občané ČR. Navrhujeme dále vytvořit společnou česko-německou nadaci se státní účastí za účelem podpory konkrétních projektů v českém pohraničí. A navrhujeme konečně, aby Češi a sudetští Němci společně podporovali rozšíření již existující přeshraniční spolupráce mezi

sousedícími oblastmi ČR a SRN, jež by postupně měla nabýt podoby, jakou mají v západní části Evropy již řadu let fungující euroregiony – za respektování zákonného rámce, platného v obou státech.

V Praze a v Bonnu, 28. března 1995

V České republice prohlášení podepsali:

Luděk Bednář, redaktor

Dr. Pavel Bělina, historik

David Binar, redaktor

Ivan Binar, novinář

Dr. Milan Buben, historik a vysokoškolský učitel

Robert Čásenský, student sociologie a novinář

Libor Černý, student sociologie a novinář

Lubor Dohnal, režisér a scenárista

Bohumil Doležal, politolog a publicista, vysokoškolský učitel

Adam Drda, novinář

Monika Elšíková, scenáristka a publicistka

Jiří Fidler, historik

Dr. Josef Forbelský, vysokoškolský učitel

Vratislav Färber, redaktor

Miloš Fryš, filmový kritik

Petr Havel, historik

Zbyněk Hejda, vysokoškolský učitel

RNDr. František Hodík, jaderný fyzik

PhDr. František Honzák, publicista

Miloš Hübner, evangelický duchovní

Milan Churaň, historik

Pavel Grombří, podnikatel

Jana Jágrová, sekretářka redakce

Vladimír Just, historik a publicista

Bedřich Karel, publicista

PhDr. Antonín Klimek, historik

Ing. Stanislav Kněnický, reportér televizního zpravodajství

Jan Kreuzer, podnikatel a publicista

Milan Kubes, novinář

Doc. dr. Rudolf Kučera, politolog

Jiří Loewy, novinář

Sergej Machonin, divadelní kritik
Václav Malý, katolický kněz
Emanuel Mandler, historik a politolog
Jitka Matoušková, poslankyně obecního zastupitelstva
Doc. dr. Václav Mezřický, vysokoškolský učitel
Stanislav Milota, kameraman
Josef Mlejnek sr., redaktor a esejista
Josef Mlejnek jr., publicista
Katrin Moravcová, studentka
Michal Musil, student historie a publicista
Jiří Němec, psycholog
Dana Němcová, psycholožka
Jan Nedvěd, programátor
Anastáz Opasek, arcioopat benediktinského kláštera
Milan Otáhal, historik
Zbyněk Petráček, novinář
Alena Petruželková, knihovnice
JUDr. Petr Pithart, právník
Petr Placák, publicista
Pavel Procházka, mediální manažer
Ing. Vojtěch Průša, podnikatel
MUDr. Petr Příhoda, vysokoškolský učitel a publicista
Jan Sokol, filosof
Andrej Stankovič, knihovník a publicista
Vladimír Struska, důchodce, bývalý politický vězeň
Pavel Šafr, publicista a manažer
Jindřich Šídlo, novinář
Michael Špirit, literární kritik a historik
Petruška Šustrová, publicistka
Marian Švejda, režisér
Petr Teichmann, systémový inženýr
Jan Vevera, student
David Vondráček, scenárista
Zdeněk Werner, ředitel kulturní nadace
Martin Zvěřina, redaktor
PhDr. Karel Žaloudek, sociolog

Ve Spolkové republice Německo prohlášení podepsali:

Dr. Peter Becher, výkonný tajemník Spolku Adalberta Stiftera
Oskar Böse, spolkový kulturní referent Sudetoněmeckého krajanského sdružení
Leopold Chalupa, generál, bývalý velitel skupiny vojsk NATO – střed

Wolfgang Egerter, bývalý státní sekretář, spolkový předseda Sudetoněmeckého sociálního institutu

Gernot Facius, novinář

Rudolf Friedrich, poslanec zemského sněmu Hesenska

Volkmar Gabert, předseda Seligerovy obce

Dr. Peter Glotz, poslanec Spolkového sněmu

Rüdiger Goldmann, poslanec Zemského sněmu Severního Porýní-Vestfálska

Prof. dr. Rudolf Grulich, vědecký ředitel Institutu pro církevní dějiny Čech, Moravy a Slezska

Josef Grünbeck, poslanec Spolkového sněmu

Dr. Herbert Haischmann, předseda rady Nadace Bohemia

Prof. dr.h.c. Otto Herbert Hajek, předseda spolku Adalberta Stiftera

Prof. dr. Johannes Hampel, univerzita Augsburg

Helmut Harbich, poslanec Zemského sněmu Severního Porýní-Vestfálska

Prof. dr. Kurt Heiβig

Dr. Rudolf Hilf

Peter Hucker, dipl. národohospodář

Egon Jüttner, poslanec Spolkového sněmu

Dr. Alfred Kirpal, zástupce zemského předsedy Sudetoněmeckého krajanského sdružení Duryňsko

Hans Knapek, komerční inženýr

Dr. Otfried Kotzian, vedoucí Institutu pro Bukovinu

Dr. Horst Kühnel

Franz Peter Künzel, šéfredaktor kulturního časopisu Sudety

Sigrid Leneis, zemská kulturní referentka Sudetoněmeckého krajanského sdružení Bavorsko

Dr. Horst Mahr, viceprezident Bádensko-württemberské banky

Dieter Max, předseda Krajanského sdružení Chebsko

Franz Olbert, generální tajemník Ackermannovy obce

Gerhard Pieschl, světící biskup, pověřenec Německé biskupské konference pro uprchlíky a vyhnance

Walter Pilz, dipl. fyzik

Horst Pobel, zemský předseda sudetoněmeckého krajanského sdružení v Berlíně

Prof. dr. Friedrich Prinz, Univerzita Mnichov

Erich Sandner, Seligerova obce Bavorsko, výkonný předseda Sudetoněmecké rady

Prof. dr.h.c. Josef Stingl, bývalý prezident Spolkového úřadu práce

Reinfried Vogler, advokát

Gustav Wabro, státní sekretář Bádenska-Württemberska

Herbert Werner, předseda Ackermannovy obce

Dr. Johannes Zeschick, opat benediktinského kláštera v Rohru